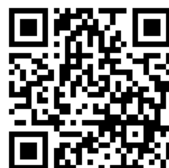
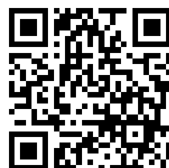

Fol. S. a.
1773
128

Phisiologus theobaldi episcopi de naturis duodeci animalium.

Quoniam s̄m platonem nihil est ortuȝ sub sole cuius causa legitima nō precessit. Et s̄m arestotelem in p̄hemio metaphisice soli illi docent qui ꝑ causas ⁊ principia docent. ideo de causis sciētie istius libri anq̄ȝ ad textū accedamus est videndum. ¶ Notandū igitur q̄ sciētie huius libri quattuor sunt cause. scȝ materialis formalis efficiēs ⁊ finalis. Causa materialis siue subiectum est nature duodeci animaliū. scȝ. Leonis. aquile. serpētis. ⁊ sic de alijs vt patebit in ꝓcessu huius libri. Causa formal' est hic duplex sicut alibi. scȝ forma tractatus ⁊ forma tractandi. Forma tractatus ꝯsistit in diuisione ⁊ distinctione huius libri. Forma tractandi est modꝰ agendi. in hoc libro qui est metricus. Causa efficiēs sciētie huius libri dicitur fuisse magister Theobaldus doctor ⁊ episcopꝰ qui Autor istū librū simplicibꝰ verbis ꝯposuit. nolēs ꝑ v̄ba obscura extolli ⁊ exaltari. Causa finalis est vtilitas libri. Vnū vtilitas libri est. vt ꝑlecto hoc libro discamus virtutes amare. vicia fugere ⁊ bonis moribus inherere. Virtutes inq̄ȝ cardinales ⁊ ꝑncipales q̄ sunt. prudentia. iusticia. temperantia. ⁊ fortitudo. vicia inq̄ȝ fugiamꝰ. que sunt. sup̄bia. auaricia gula. luxuria. ⁊ alia que ꝑ animalia denotant̄. Aliud vtilitas huius libri est. vt ꝑlecto isto libro sciamus q̄ xp̄us ꝑ naturam leonis. ⁊ dyabolus ꝑ naturam vulpis designatur. ⁊ ita de singulis suo modo. Itē nota q̄ p̄ns sciētia duplici parti philosophie supponitur. ⁊ hoc s̄m diuersā eiꝰ consideratoēm. Vnde in q̄tum considerat seu tractat de naturis aīalium. sic supponitur philosophie naturali. qr philosophus tractat in philosophia naturali de naturis aīaliū. Sȝ in q̄tum considerat seu tractat de vicijs fugiendis. ⁊ virtutibus imitandis sic supponitur phīe morali. Item nota q̄ intentio autoris Vno mō est docere duodecim aīaliuȝ naturas. vt eis ꝯgnitis et ꝑceptis ad diuinā paginā securius accedamus. Alio mō intentio autoris est duodeci animaliū naturas describere. ⁊ figuras illarū naturarū dicere. Tercio mō intentio autoris est xp̄ianos in hoc libro a vicijs retrahere. ⁊ ad virtutes. ⁊ principaliter ad istas quattuor. scȝ iusticiam tēperantiam fortitudinē ⁊ prudētiam q̄ vt prius patuit dicunt̄ quattuor v̄tutes cardinales. Itē nota q̄ titulꝰ hꝰ libri est iste. Incipit phisiologꝰ theobaldi epi. tractās de natur̄ duodeci aīaliū. Et dr̄ phisiologꝰ. a phis̄ grece. qd̄ ē natā latīe ⁊ olon totū ⁊ logos sermo [illegible] totꝰ de natura

De leone

Tres leo naturas ⁊ tres habet inde figuras:
Quas ego xp̄e tibi bisseno carmie scripsi,
Altera diuini memorāt aīalia libri.
De quibꝰ. apposui que rursus mistica noui
Temptās diuersꝭ si possim scribere metris.
Et numerū solidū ꝯplent animalia solum:

Iste liber cuius subiectum visum diuiditur prima sui diuisione in duodecim partes principales. ſm ꝙ hic sunt duodecim capitula. partes patebunt per ordinem in processu libri. At hec diuisio huius libri est generalis. Prima em̄ pars diuiditur in duas. Primo enim prohemisat. Secundo exequitur ibi. Nam leo stans fortis. Prima adhuc in duas. Nam primo ostendit ꝙ velit describere duodecī animalium naturas Secundo respō det tacite questioni ostendendo ad quid iste nature animalium valeant. ibi. Altera diuini. Prima adhuc in duas. Nam p̄mo facit quod dictum est. scdo ostēdit se velle tenere diuersū genus metroꝝ. ibi. Temptans diuersis. Dicit ergo primo sic. O xp̄e leo habet tres naturas. ⁊ etiam tres ꝓprietates. q̄s naturas ego theobaldus seruꝰ tuus scripsi tibi. hoc est ad laudem tuam bisseno carmine. id est duodeno metro. Nota ꝙ autor iste sequitur partim boetium de consolatione philosophie. ponendo diuersa genera metroꝝ. Tunc ibi Altera diuini. Dicit autor rn̄det tacite puestioni Possit em̄ aliquis dicere. ad quid valet ꝙ autor iste tractat de naturis duodecim animalium. ad hoc respondet ⁊ dicit. ꝙ diuini libri. id est theologici memorant alia animalia. scilicet duodecim apostolos Unde sicut duodecim sunt apostoli. sic duodecim sunt animalia de q̇bꝰ in p̄nti libro pagiẗ At sicut xp̄s ē tredecimꝰ inter apl'os q̇ est eoꝝ rex ⁊ dn̄s. sic leo est rex feraꝝ. ⁊ est tredecimū al' inter ista duodecī aīalia. de quibus

ego theobald⁹ apposui rursus illa que sciui misstica ꝛ allegorica
Tunc ibi ¶ Temptans diuersis ¶ Autor ostēdit ꝙ in hoc libello velit seruare diuersa genera metroꝝ dicens sic. ego theo/baldus tempto hūc librum ꝯscribere diuersis generibus metrorum ꝛ duodecim aialia cōplent siue pficiūt nūm solidū.i.nūm duodenariū. Uł aliter pt legi ille textus. s. Et nūm solidū. sic ꝙ ista aialia ꝯplēt nūm solidū.i.nūm duodenariū. ꝛ solū.i. vnitatem. sic ꝙ hic determinatur de naturis tredeci aialium

H Nam leo stās fortis sup alta cacumia mōtis.
Qualicūqȝ via vallis descendit ad yma
Si venatorē p naris sentit odorē
Cauda cūcta linit que pes vestigia figit.
Quatenus inde suū non possit cernere lustrum
Natus nō vigilat dū sol se tercio girat
Sed dans rugitū pater eius suscitat ipm
Tunc quasi viuiscit ꝛ sensus quinqȝ capescit
Et quotiens dormit nūꝗ̄ sua lumina claudit

¶ Finito phemio autor exequit intentū. incipiens librū suuȝ a leone. Et diuiditur in duas ptes. Nam pmo ponit historiaȝ ꝛ scdo ponit allegoriam. Secūda ibi ¶ Sic tibi q̄ celsi. Et dicit pmo sic ꝙ leo habet tres naturas. pma natura leonis est ꝙ habitat in mōte altiori quē pōt inuenire ꝛ quantūcunqȝ via sit lōga ipse descendit ꝛ nititur descendere ad vallem. ꝛ si forte venatorē sentiat moꝝ cū cauda sua vestidia suoꝝ pedum delet. ne per ea venator compereat suum lustrum ¶ Secunda natura leonis est. ꝙ generat puerum mortuum seu dormientem vsqȝ in tercium diem natiuitatis sue ꝛ tunc pater pueri geniti pre dolore videns

puerum semiuiuum. rugitum maximum emittit circa ipsum. Et sic puerum suscitat tanq̃ a somno. et ipse puer seu catulus leonis incipit capere quinq̃ sensus exteriores. scilicet. visum auditum gustum tactum et olfactum. Tercia natura leonis est q̄ nunq̃ dormit clausis oculis. sed semper dormit oculis apertis quādo dormit. Nota q̄ autor merito primo determinat de natura leonis. quia s̄m philosophū in libro de animalibus. leo est rex omnium animalium et ferarum

Sic tibi qui celsi residens in culmine celi.
Cū libuit tandē terrenā visere ptem
Ut genus humanū renouares crimine lapsum.
Non penitus notum fuit vlli demoniorum.
Uiscera marie tibi xp̄e fuere cubile
Et qui te genuit triduum post surgere fecit.
Cum mortis vindex mortē crucis iā subires
Tu nos custodes qui nullo tempore dormis.
Peruigil vt pastor ne dirigat de grege rector.

Hic autor ponit cōsequēter allegorias de natura leonis dicens sic. sicut leo habitat in alto mōte. sic xp̄us spiritualis leo habitat in summo celo. Unde dicitur. Ego in altissimis habito. Et sicut leo cum descendit de monte delet vestidia pedum ne venator reperiat ea. sic xp̄us quando de celo descendit in vterū virginis marie gloriose. vt redimeret genus humanum per incarnationem sic occultauit se christus q̄ nullus dyabolorum nouit xp̄m esse filium dei aut natum ex maria virgine. Secunda natura leonis sic comparatur xp̄o. quia sicut leo post tercium diē suscitat puerum mortuum: sic postq̃ iudei crucifixerūt xp̄m iacuit

mortuus in sepulchro vsq3 in tercium diem. et tercia die resuscitauit eum pater in diuinis per talem vocem. Exurge gloria mea exurge psalterium et cythara. Tercia natura leonis sic comparatur xpo. Nā sicut leo quādo dormit nūq3 claudit oculos suos. sic xps nūq3 claudit oculos misericordie sue. s3 sp vigilat et custodit nos vt puigil et bonus pastor. vt raptor. i. dyabolus nō rapiat aliquem de suo grege. vñ psalmista. Ecce nō dormitabit neq3 dormiet qui custodit israhel. Et in euangelio. Ego su3 pastor bonus qui pasco oues meas corpe. et p ouib9 meis pono aiam meā. Item sicut leo nūq3 dormit clausis oculis. sic xps q̄uis corpe in cruce dormiuisset. tamen vigilabat sedēs ad dexterā dei patris omnipotentis. et hoc mentaliter. vñ ipse dixit. Ego dormiui. et cor meū vigilauit. Itē notandum q leo onis. dicit ab isto vbo leo les lere. qd idem ē q delere. in simplici tamē non vsitatum. Nā sicut leo delet alia aialia. sic xps delet omes aduersarios suos. sc3 peccatores. vñ i euangelio. Ite maledci in ignē etnū. qui vob pat9 est ab origie mūd. Itē psalmista. Sic fluit cera a facie ignis. sic periāt peccōres a facie dm̄. Itē alibi. Vicit leo de tribu iuda. Item sicut leo delet alia aialia. sic xps delet pccā ab adā nobis innata. vñ Joannes. Ecce agnus dei q tollit pccā mūdi.

De aquila

Esse ferūt aqlam sup oē volatile primam.
Que se sic renouat quando senecta grauat
Fons vbi sit querit qui nūq̄m surgere desit
Et sup hunc celo sitq3 propinqua deo
Tunc sibi sol ambas accendit feruidus alas
Et minuit grandes alleuiatq3 graues
Tunc quoq3 caligo consumitur igne propinquo
Quam confert oculis vita vetusta suis

Mox ruit ⁊ liquidis se mergit fontis in vndis

Utq; cadit nido sic noua fit subito:

Est autē rostrū quo capitur esca rotundum.

Uix valet ex aliquo sumere pauca cibo

Sed feriens petram vł mordēs vt solet escam

Os terit obliquū sic capit inū cibum

¶ In hac secūda distinctione autor procedit metro primo exametro. ⁊ secundo pentametro. in qua autor ait de aquila ponēdo naturas eius. Et diuiditur presens pars in duas partes. nā primo ponit sensum historicum seu historiam de naturis aquile. ⁊ secundo ponit sensum allegoricum siue allegoriam. secunda ibi. Est homo peccatis ¶ Dicit ergo primo sic. Aquila est talꝫ nature ꝙ quando senecta grauatur. scꝫ quando est nimis senex. tunc ex instinctu nature noscit se posse renouari. ⁊ querit fontem qui nūq; cessat manare. que aquila reperto fonte. incipit recte volare versus nubes iuxta speram ignis. ⁊ tūc facit concussionē alarum suarum ⁊ penne eius ex alarum concussione. p radios solares comburuntur. ⁊ oculi eius amittunt priorē caliginem. ⁊ illis alis combustis cadit iterato ad fontem a ꝗ volauit. ⁊ sic antique penne descendunt ab ea ⁊ crescūt sibi noue. Tunc ibi ¶ Est aūt rostrum ¶ Autor subdit secūdā naturā aq̄le dicēs. ꝙ aquila habet quandoq; rostrum nimis incuruatum ⁊ obliquum adeo ꝙ non potest comedere. ⁊ tunc vadit ad petram ⁊ rostrum suum pre senio curuatū pcutit contra eandem ⁊ mordet petram velut cibum. ⁊ sic curuitas antiqui rostri deciditur ⁊ minuitur. ⁊ sic ipsa iuuenescit. ⁊ potest comedere ¶ Notandum circa primum versum vbi dicitur. Esse ferunt ⁊c. ꝙ aliqui dicunt aquilam eē primam inter aues. quia primo creata est. Alij dicunt eam esse primam. non hoc modo. Sed quia nobilior et altius volat alijs auibus

¶ Est homo pccīs que sūt ab origine matris

Qualis adest aquila sed renouatur aqua.
Nubes transcendit solis et incēdia sentit.
Mundū cum pompis despiciendo suis
Fit nouus in xp̄o iter marsus gurgite viuo.
Desursum viuus fons fluit ille pius.
Os terit obliquū p̱ verba precātia xp̄m
Nā xp̄us petra sic firmat apostolus ista.
Nam nouus est panis sup̱ om̄ia mella suauis
Panis id est xp̄us sit sinefine cibus.

Hic autor ꝯn̄r ponit allegoriā siue allegoricū sensuz. dicēs q̄ p̱ aquilā intelligit q̄libet peccator. et sicut senectus ē deformis ⁊ despecta: sic peccator despectus et deformis ē in oculis dei. Et recte sicut senectus ḡuat aquilā sic pccā grauāt hois cōscientiā. Unde dicit Augustin⁹. Inter oēs anime tribulatōes nō est maior tribulatio q̄ʒ consciētia pccōris. Sicut igit̄ pccōr est silis aquile inueterate. sed cū agit penitētiā renouat̄ vt aq̄la. Un̄ dicit psalmista. Bn̄dicat aīa mea dn̄m. ⁊c. et sequit̄. Et renouabit̄ vt aquila iuuētus tua. Sic hō penitēs p̱ alas desiderij trāscendit nubes. id ē illa q̄ sursum scʒ celestia sapit et cogitat despiciēdo mundū cū oībus suis pompis. Juxta consiliū apl'i dicent̄. que sursum sunt sapite: et nō que supra terrā. tunc sentit solis incēdia id est gratiā et misericordiā xp̄i qui est verus sol iusticie. Et ille exurit quicq̄d in eo mali desiderij fuerit et oculos caligiosos illuminat. Et sicut aquila inueterata ab alto cadens in fontem cōtinue manantem se margit et ita se renouat. sic hō cadit de alto. id est de superbia et mergit se in fonte lacrimaꝝ per penitentiā. Unde dicit ysidorus. lacrime penitentis ꝓ baptismo reputātur apud deuʒ et sic homo marsus in viuo lacrimaꝝ gurgite que scʒ lacrime vi

uificant aiam mortuã in peccatis marfis inq3 tripliciter hoc ẽ per tria que ad penitẽtiã reqrunt. sc3 p cordis cõtritionẽ. oris confessionẽ. et opis satisfactionẽ fit renouatus in xpo. ¶ Itẽ nota q sicut aquila pcutiendo rostrũ antiquũ contra petrã idem depo nit sic etiã peccator pcuciẽdo ad petrã qui est xps per humiles orõ nes et deprecationes cõficiendo pccã deponit os obliquũ hoc ẽ pec catum sic q post hoc valet capere cibũ id est grãm dei. Vñ q p pe tram significat xpus oñdit aplus. Petra aũt erat xpus. sic ergo vetus hõ per pccm̃. iam nouus effcus p penitentiã comedit panem extẽ suauẽ et dulcẽ sup oia mella hoc est corpus xpi. et xps est cibus sine morte hoc est dicẽ q qñcũq3 hõ digne vtitur h pane. i. corpore dñico nõ moriet morte ppetua. Vnde in euãgelio, Ego sum panis viuus q de celo descendi. si qs mãducauerit ex hoc pane viuet in eternũ. ¶ Itẽ nota q adhuc sunt alique pprietates ipius aquile de qbus autor nõ facit mẽtionẽ quas phus ponit in libro de aialibus. Quaꝝ prima ẽ q aquila ceteris volatilibus altius volat. videns in aquis pisces. et lepores in siluis Vñ sicut aquila ceteris volatilib9 alcius volat. ita sapiẽtia est altior omi phia. Et sic xpus etiã qui p aquilã significat in celo habitat. Vñ ego in altissimis habito et pnus meus in colũna nubis. Et sicut aquila pisces videt in aquis. et lepores in siluis sic xpus inspicit et cognoscit secreta cordiũ. Vñ salomon hõ videt in facie. xpus aũt intuet cor. Ideo etiam iohes euãgelista in spẽ aquile describit. q2 ipse ceteris secreta dei vidit q2 dilectior fuit pre alijs deo. ¶ Scdã natura aqle est q ipa pducit tm̃ tres pueros quos facit inspicere radios solares. et quicũq3 stabiliter nõ inspicit illos illum proicit ex nido tanq3 nõ valentem. Sic etiam xpus qui p aquilam significat habet tres pueros scilicet triplices hoies xpianos videlicet iudeos et gentiles. et quicũq3 istoꝝ nõ intuetur solis radium stabiliter et diligenter. id ẽ quicunq3 nõ habuerit fidem in deum seu nõ firmiter crediderit duodecim fidei articulos illum eicit ex nido hoc est ex regno celorum ipm eternaliter condẽnando. ¶ Tercia nature ipius aquile est q cum pulli sui creuerint ipa volat sup eos dando eis exemplum volandi. et sic nititur eos trahere ad volandum. Sic etiã quilibet homo qui pest alijs exemplũ bonum debet dare subditis vt eos trahat ad consimile faciendũ. ¶ Item aquila dicit ab aquilos grece quod est acuties latine. quia acuit rostrum suũ deponẽ

do curuitatem eius. Unde versus. Non auis est aquila volitans sublimius vlla.

De serpente.

Iam senex serpens nouus esse gaudet
Atqꝫ ieiunans macrum corpus perhorret
Pellis effeta tremit euacuata
Ossa cum neruis sola manent
Querit angustum lapidisqꝫ foramen.
Vix mouens se veniensqꝫ tandem.
Inde pertransit spoliat carnemqꝫ vetustam
Quoslibet riuos repetens aquarum
Ut sitim pellat euomit ille virus ante
In aquis ergo minus hūc timebis absqꝫ veneno
Si virum quēquā sine veste spectat
Longius serpens vt ab igne recedit
Sed videns illum qui fert amictū surgit in illū
Quē vir vt vincat persequiturqꝫ multum
Colligens corpus facit inde scutum
Uerticis vero tenet vsqꝫ curam ne moriatur.

In hac tercia distinctōne ondit naturas serpētis Et diuidit in duas. nā pmo ponit sensuz historicū. scdo ponit sensuz allegoricū seu allegoriā. scda ibi Fonte q sacro. Dicit g pmo sic q serpens hēt qttuor naturas. pma ē q qn serpēs senescit pre nimio senio oculi eius caligāt. Et qn vult iuuenescē ieiunat qdragīta dieb9 et sic in tm macerat q pellis eius efficit rugosa et laxat p macerationē. Post h querit foramē artū et ptrāsit illud et sic dimittit pellē manere in foramīe sic q iuuenescit. Scda natura serpent est q cū patit magnā sitim ad repellendū eam vadit ad aquā anq3 tn intrat aquā euomit oīe venenū qd hēt in corpe. Tercia natura serpētis ē q dū videt hoiem nudū illū fugit oio sed dū videt hoīem vestib9 indutū illū aggredit. et qztū pōt nititur inficere. Quarta natura serpētis ē q qn pcutit vel timet infici tūc plus custodit caput q3 totū corpus. Vn pro maiori defensione cōponit de toto corpe suo scutū. Et in medio ponit caput exponēdo sic totū corpus vt tm saluificet caput qr q3diu caput suū manet illesuz pōt viuere qr in capite ipius ē vita sua.

Fonte qui sacro semel es renouatus.

Denuo si peccas tunc silicernus extas.

Ergo sis semp imitator anguis dum veterascis.

Sit cibus parcus vt minuātur artus.

Vnde cum mādis paupes iuuabis.

Penitens defle dño quoq3 sepe dic miserere

Signat hunc callem lapidis foramen

Signat et xpm petra nanq3 p ipm:

Fit nouus quisq3 caput atq3 finē vite carentē.

Cuius ad excelsum veniendo templū.
Ut bibas sacrum beatūqꝫ verbum.
Quomas primū quod bēs nociuū corde venenū.
Corde sunt ire magis angue nociue
Et velut matres odium creantes
Corde sunt rixe bone nō amice inuidieqꝫ
Corde conceptis furijs superbis
Et coequales suposqꝫ contēnis venenis
Plena sunt istis alijsqꝫ multis corda
Corde man et fraus et cupiditas vbiqꝫ
Hijs quidē purus quasi veste nudus
Demones anguis tipicus fugabis.
Noctis vt cecas reprimit tenebras orbita solis
Sed tamē magnas paciere pugnas
Atqꝫ dum viues in agone viges autor
Unde serpentē imitare prudens verticis
Uis nouam vitam sine fine dignam

Semper illesum caput est habendum

Hoc qz caput dico qđ habes in p̄ncipe xp̄o:

¶ Hic autor ponit allegoriam seu sensū allegoricū de serpente aut de natura serpentū dicens sic. q p serpentem designatur pec/cator. qui dū desiderat innouari debet ad modū serpentis ieiunare quadraginta diebus corpus suū sic castigando debet etiā qn̄ reficit corpus suū esse memor pauperum. dein debet q̄rere petram. id est xp̄m vel sacerdotē eius loco xp̄i positum cui confiteat om/nia pccā sua. sic ergo trāsit p arctū foramē lapidis. quando peni/tētiā in cordis ɔtritōe agit atqz erubescētiā in pccōꝝ suoꝝ cōfes/sione sustinet. ꝛ strictam viam in opis satisfactōe tenet Et iste serpens relinquit pellem antiquā ꝛ prauā vitam. fitqz nouus i xp̄o ꝛ p hanc vitā requirit vitam eternā. Unde dominꝰ in euāgelio. Arta est via que ducit ad vitam ꝛ pauci pambulant eam. Item paulus. Arta est via que ducit nos sursū. plana vero ꝛ spaciosa que ducit nos ad infernum. ¶ Item sicut serpens euomit vi/rus seu venenū quando vult bibere aquā. sic hō qui vult ire ad audiendū missam vel verbum dei p qđ sitis. id est virtutum ignorantia depellitur debet prius euomere cordis venenū qđ multum est impeditīm sicut est ira que generat odium veluti mat fi/lium. Unde catho. Ira odiuz generat. ꝛ ideo ira est mater odij. quia sicut mater educit filium. sic ira fouet ꝛ innouat odiū Est enim odium ira inueterata. Sed ira est ebulitio sanguinis cir/ca cor ſm philosophum. Sed ſm ysiderum Ira est impetus ai/mi recte discretionis impediens iudicium. Uel aliter ſm alios. Ira est vehemens passio cū appetitu uindicte. sic etiā rixas superbiā ꝛ alia huiusmodi peccata. vocat hic autor venena. sicut enī corpus veneno intoxicatur. sic anima peccatis inuoluta eterna morte damnatur. Nota q in proposito nō debet intelligi dictuz autoris de omī ira. sed tantūmō de ira per vicium. Unde nō q duplex est ira. scilicet ira p vicium ꝛ ira p zelum. Unde ira p viciū est qn̄ quis irascitur intendēs dare vindictā rationevel iudicio rationis nō prediscernēte. Sed ira p zelum est qn̄ quis irascitur. vel iratam faciem pretendit iudicio rationis pcedēte. Et de tali ira dicitur in psalterio. Irascimini ꝛ nolite peccare. ¶ Item si/cut serpens fugit nudum hominem. ꝛ vestitum nititur ledere. ita primus homo in paradiso. videlicet cum nudus erat. omni malo eum dyabolus timuit. Et postquam per malam suggestio/

onē receptus fuit accessit eū et momordit ipm per penam. Sic
diabolus antiquus serpēs hoīem nudū a peccatis et emudatū a
vicijs fugit et vestitum peccatis ledit iniqꝫtum pōt morte eterna.
Nam ꝓpterea recte dīt autor sicut radij solares fugant vmbro/
sitatē noctis. simili mō homo mūdus a peccatis fugat a se ꝯtemꝑo/
nem. attū oportet ipm adhuc hēre pugnas et diūsas tribulatōes
ꝑ totam vitā tanqꝫ hō certans in agone. Vñ iob. Milicia ē vi
ta hoīs sup terrā. Et alibi. Qui legitime certauerit coronabit.
Item serpens totū corpus suū exponit lesioni vt caput obti/
neat illesum ad finez ne moriat. Simili modo dēt et vtiqꝫ debet
vnusquisqꝫ xpianus totam vitā tēpalem exponere ꝓ capite. i. pro
xpo. Vñ xps est oīm xpianoꝝ caput. et xpiani econtra sunt mem
bra ipius. si ḡ aliqs vellet impugnare fidē xpianā hō xpianus
deberet exponere totū corpus ꝓ capite. et potius mori qꝫ xpm de/
negare. Multi eñ scōꝝ mortui sūt pro fide: sed eternā receperūt
retributionē. Nota q adhuc sūt alie nature serpētis qs plinius
in libro de aīalibus recitat. Quarū vna est q serpēs hēt linguā
diuisam ad modū duoꝝ digitoꝝ qd sic exponit allegorice. Ali
qui sunt hoīes duas linguas hñtes qui scꝫ in pñtia aliquoruꝫ
loquūtur bona. et in absentia eorūdē de ipis loquūtur mala de/
tractorie. et isti bilingues veluti serpētes vitādi et fugiēdi sunt
nec in aliquo credendi. Item alia natura serpētis est scꝫ q qñ ali
quis dormit in cāpo apto ore illius os intrat. Cuius rō est qa
serpēs frigide ē nature et anhelitus hoīs est calidus. ergo qꝫtuꝫ
pōt nitit appropinqre anhelitui hoīs et inueniēs aditū cos apertū
intrat ipm. Sic hoīes aliq qñ audiūt aliquē ꝑdicantē aut do/
centē in vbis ipius capiūt eum rephendo vba sua.

De formica.

Exemplū nobis prebet formica laboris
Quādo suo solitum portat in ore cibum.
Inqꝫ suis factis res monstrat spūales.
Quas quia iudeus nō amat inde reus.

Ut valeat brume fieri secura future.

Dum calor in terra nō requiescit ea.

Nosqꝫ laboremus fratres dum tempus habemus.

Securi fieri tempe iudicij sperniit
.f.formica.i.grana.i.colligit.i.inueīt.i.gña ordeacea
Hec frumenta legit si comperit ordea.

Tuqꝫ nouam legem collige nō veterem

Sed ne de pluuijs aspsum germinet vdis

Aut id ne pereat esse quod hec nequeat

Granū quodqꝫ legit prudens formica

Hoc est quod binas lex habet vna vias bipcit

Que terrena sonat simul et celestia donat

Nunc mentē pascit et modo corpus alit

Nos vt lex repleat famis formido recedat

Tempe iudicij quod simile est hyemi
In hac q̄rta distinctōe autor determiat de natur̄ formice. Et diuidit̄ ista ps in tres sm q tres ponit naturas formice. Scda ibi. Hec frumēta legit. Tercia ibi Sed ne de pluuijs. Prima pars adhuc in duas.nā primo ponit historiā.et scdo allegoriā scda ibi. Nosqꝫ laborem⁹ Dt pmo sic q formica dat no bis exēplū laborādi in eo q portat cibū suū in ore eius in estate assidue laborādo vt in hyeme sit secura et in suis gestis siue fac tis mrāt res spūales q̄s res q̄ sequit̄ saluabit̄.et q̄ iudeus ipas nō sequit̄ nec amat: reus ē eterne dānatōis. Tūc ibi. Nosqꝫ la-

bernemus. Autor ponit allegoriā de ista pma natā formice. dicēs quō formica p suas naturas dat nobis exēplū viuēdi prudēt. et quō suis factis res ondit spūales. vñ debem⁹ formicā sequi sicut eñ ipa tpe estiuali laborare nō cessat sz gna colligit vt i hieme sit secura. aut etiā ne fame pereat dū nō pt laborarē. sic ɔsili mō hō debet laborarē in tpe grē. hoc ē in pnti vita bñfaciendo. vt in hyeme scz post mortē qn instat tps iudicij final' nō pereat fame hoc ē nō dānet. vñ sapiēs. Uade q̄ piger dormis. surge de sōno et vade ad formicā et disce sapiaz q̄ parat in estate escā. et congregat in messe cibū quē comedat in hyeme. Sic ergo tu hō nō debes cessare ab ope bono dū viuis. si eñ neglexeris adē tibi hyems in q̄ nō potes opari. et fiet tibi sicut virginib⁹ fatuis. q̄ oleū secū sumē neglexerūt. a prudētibus vō rogātes oleū que eis negauerūt. Siēr etiā sicut diues qui in vita hac iduebat purpura. et epulabatur splēdide neglexit bñfacere. Nūc āt in iferno sepult⁹. gutta aque negat sibi. Itē dicit salamō. Qui ociatur in estate medicabit in hyeme. hoc est in nouissimo die iudicij. et nō dabitur ei. Nota autor intendit h̄ nos ducē ad opa vtuosa dū viuim⁹. vñ p estatē intelligitur vita. et p hyemē mors intelligitur. Dicit eñ gregorius in q̄dā omelia sup illo euā. Sile ē regnū celoꝝ decē virgib⁹. Nos g frēs kmi sollicite ista cogitemus ne nob in vacuuz tpa fiāt et q̄tam⁹ bñ viuere qn ɔpellimur de corpore exire. Memētote q̄d vitas dicat. orate ne fuga vr̄a fiat hyeme. et sabbo p legis mādata qm̄ in sabbo ābulaē nō licet. hyēs q̄cz ad ābulādū etiā est ipedimētū q2 gressus ābulātiū asperitas frigoris cōstrigit. ait g Orate ne fiat fuga vr̄a hyeme. et c. ac si apte dicat videte ne tūc querat̄ pccā vestra fugē qn nā licz ābulare. id g tpus q̄ fugere nō licet. mō cogitari debet dū licz. Illa igit hora nostri exitus ē metuēda. Ista redēptoris nostri āmonitō. añ oculos nostros mētales sp ponēda q̄ ait. Uigilate itaqz. q2 nescitis diē neqz horā q̄ dñs vester ventur⁹ sit. Et c. ibi. Hec frumēta legit. Hec ē scda ps in q̄ autor ponit scdaz naturā. formice. et diuidit ista ps in duas. nā pmo ponit historiā. scdo allegoriam subiungēdo. scda ibi. Eucqz nouā legē. et legāt ptes sil'. At dicit autor sic. Secūda natura formice talis est. dū formica ad messem tendit colligendo gna in foramē suū. spernit gna ordeacea. q̄ aspera sūt nec nature sue ɔueniētia. Grana vō triticea colligit q̄ suauia sunt. sic hō diligere debet sacra vba. q̄ aie sue psūt. Sicut eñ gnū in terra seminat. Ita vbū sacrū et euāgelicū in cordi

b⁹ fidelium seruet. ⁊ dꝫ hō fugere grana ordeacea. h̄ ē mala opa. q̄ aie sue obsūt. vñ mērito p ḡna itelligit̄ sacra scriptura. p cauerna
hō memoria. ⁊ mēs hois in q̄ ḡnū. i. sacra scripta obuat̄. Itē sic
hō r̄probaē dꝫ malū eligēdo bonū. vt ātiquā legē quā iudei ser
uauerūt ⁊ suāt spernat. legē aūt nouā suet. ēadē vita ⁊ opa se/
quēdo. Nota q lex ātiq̄ erat figura noue legis. ⁊ lex noua est fi/
guratū.. Veniēte figurato cessat figura figurati Itē si figura ali
c⁹ rei est bona ⁊ suat tūc mltomagꝭ dꝫ ḡ suari figuratū. q₂ medi⁹
hō paulus. scda ad corintheos 3°. ca°. dicit sic. Lr̄a occidit sps
aūt viuificat. vbi p lrām itelligit̄ ātiq̄ lex. siue ātiquū testamētū
⁊ p spm intelligit̄ noua lex. siue nouū testamētū. Tūc ibi. Sꝫ
nexe pluuijs. Hec est tcia ps in q̄ ponit̄ tercia nata formice. Et
dīdit̄ in duas ptes. Nā pmo poit historiā. ⁊ 2°. ponit allegoriā
scda ps ibi Hoc ē qd bias: legāt̄ ptes sil̄. ⁊ ē snia tal̄. q tcia nata
formice ē. postq̄ spreuerit ḡna aspa ⁊ colligerit ḡna suauia i suū
ātrū. tūc vnūqdq₂ ḡnoꝝ dīdit in duas ptes ad finē. ne ḡna col
lecta ex madefactōe pullulēt vl̄ putrefiant. sic ꝯsili mō, vna lex. s.
noua didit in duas vias vna via est diligē xp̄m. ⁊ illa pascit ai
mā. Alia via noue legꝭ q̄ sonat terrena ē diligē p̄ximū. Si ḡ no
uā lex h̄ mō nō diuideret̄. tūc xp̄m diligerem⁹ ⁊ nō p̄ximū l̄ econ
tra. Nota q ille text⁹ Que terrena sonat. adhuc alit̄ pōt expoi
scꝫ vna lex ꝯtꝫ duas ptes vl̄ vias. Tū em̄ docꝫ q̄ ad terrena pti/
nēt. tū q̄ ad celestia vt possis dinoscē q̄ sit h⁹ mūdi gl̄a. ⁊ q̄ celest̄
⁊ hac ꝯsideratōe vni⁹ ⁊ etiā alterius sic ābules in hac vita. vt nō
amittas eternā. Itē nota q adhuc ē alia nata formice quā au.
h̄ nō ponit. s. q rcā via solet incedē ad messē. sic q̄libet xp̄ian⁹ etiā
dꝫ icedere p virtutes: ne iterdū declinet ad vnā ptē. s. defectū. nec
ad aliā. s. habūdātiā. sꝫ dircē pcedat. Itē nō qa foros grece qd
ē ferre latie. ⁊ mica. ce. dicit̄ formica q̄dā ꝯmis. q̄ i terēs micas ā
none Vel dicit̄ a foro as are. ⁊ mica ce. q₂ micas farris vorat. ⁊
terebrat ne germinet.. ⁊ hoc formicetū ti. p eodē. i. locus formi/
carū. ⁊ formicius a. ū. ⁊ formicari⁹ a. ū. i. ad formicas ptinens.

De vulpe

Plena dolis multis vocitat̄ subdola vulpes
Hanc fugit agricola nā capit altilia

Sin habet illa famē q2 desūt invenit artem
Qua sibi cātantes prēdere possit aues.
In terrā scissam se rēdit liraq3 supinam
Et q̄si sit mortua flamia nulla trahit
Cornix aut ater coruus putat eē cadauer
Insidet vt comedat morsibus excoriat.
Illa leuis surgit subitoq3 volatile sumit
Dentibus ꝛ tristem reddit edēdo necē

¶ In hac quīta distinctōe au. determiat de q̄nto aīali q̄d dr̄ vulpes Et diuidit ista ps in duas. nā p̄mo ponit naturas vulpis.. 2º ponit allegoriā eiusdē. scd̄a ps ibi. In tenet duplā. Pria adhuc in duas. nā p̄mo ponit intētū. ꝛ 2º exeq̄tur ibi Sin h3 illa famē Dicit ḡ p̄mo sic. q̄ vulpes ē aīal fraudulētū quā agricola odit. q2 capit altilia. ꝛ si patit̄ esuriem. eo q̄ sibi desūt altilia p naturā inuenit artē ꝛ dolū. qua arte valeat ꝯprehēdere aues. sc3 vadit ad locū vbi aues solent congregari ꝓpter cadauera ꝛ extēdit se iacēdo supra dorsum veluti mortua. non trahendo anhelitum. Cornix autem vel coruus videns ipsam sic iacere. estimat cadauer esse. ꝛ accedens ad eam nititur comedere vulpem. vulpes vero percipiens approximationem corui. cito surgit ꝛ capit ipsum.
Nota q̄ adhuc sunt alie nature vulpis Prima est. q̄ vulpes gallis ꝛ gallinis est maxime inimica Solet enim quando adest eis videns eos cantantes rapere per collum. ¶ Item alia est natura eius. q̄ raro currit in via sed secus viam. ¶ Itē alia est natura eius. quando non potest canem effugere seu euadere. tunc cadit ante eum. ꝛ incipit cum eo ludere. ac si esset canis. ꝛ si caīs ludē nō velit. s3 eam capere seu mordere. tunc vulpes tegit collū et gutt̄ suū cū cauda sua Tū igit̄ caīs putat eā cape p gutt̄. capit eā p caudā eius. nihil retinēs nisi crines caude. ꝛ sic vulpes effugit

⁊ euadit. Alia natura vulpis ē q̄n cadit i pcipiciū aliqđ. et q̄ nō estimat se posse euadere. mordēdo āputat ꝓpriū pedē. ⁊ sic tribus pedibus tm̄ recedit ⁊ euadit. Ista aūt vltima natura seu astucia vulpis ad bonā significatōēȝ interptatur. ⁊ accipit sic. videlȝ vt i eu(an)ā. dicit. Si manꝰ tua vel pes tuꝰ scandalisat te ꝓijce a te. melius eīn est vna manu vel vno pede intrare regnū celoꝝ. q̄ȝ duobus pedibus vl' manibꝰ ire in gehēnam. In alijs aūt dolis isti aial' ꝑcat nob varia ⁊ diūsa decepꝰ. hoīȝ ꝑfidoꝝ ⁊ etiā dyaboli.

Unde tenet duplā quā ꝓdest nosce figurā

Est ȝabulo simil' par aliq̄ñ viris.

Mortuus est vere q̄ mortē fecit habere

Nos ⁊ dissimilat q̄ mala nō faciat:

Cuius edit carnē q̄ rē facit oris inanē.

Hoc est pcc̄m quodlibet atq̄ȝ malū

Quē tūc deglutit cū secū ad atera ducit.

Demō ab insidijs vulpecule simil'

Et cū fraude viri sūt vulpis noīe digni

Quales hoc om̄es tpe sūt homines

Fantes ore bona sȝ mala corde gerunt.

Herodesq̄ȝ fuit q̄ xp̄m querere iussit.

Credere se similās ꝓdere dissimilans.

Hic autor ponit allegoriā ipsiꝰ vulpis. ⁊ diuidit ista ps i duas ꝑtes ꝑm q̄ autor ꝯpat naturā vulpis dyaꝰ. ꝑmo mō. scđo aūt mō

ↄpat ipsam fraudulentis viris. ibi: Et cū fraude viri. Legātur tn̄ partes simł. ⁊ est s̄nia talis. ꝙ vulpes hȝ duplicē figurā. hoc ē duplicem allegoriam. quā ꝓficuum est cognouisse. Est eīn vulpes aliqn̄ silis dyabolo. ⁊ aliqn̄ viris fraudulētis. Tūc ibi. Mortuus est vere. Cōparat au. ꝑmo vulpē dyabolo dicēs. ꝙ dyabolus q̄ induxit nob morte dū ꝑmi parētes ex eius suggestione. transgressi sūt mādatū. in hoc ꝙ comederūt de ligno veti do mortuus est. hoc est supatus. s. dū dominus nr̄ hiesus xp̄s in ligno crucis moriebatur. ⁊ sic mortuus est ille qui fecit nos habere mortē. hoc est q̄ posuit nos in viā dānatōis eterne. ꝑ causā ade. ⁊ iste dyabolꝰ adhuc dissimilat. ꝙ nos nō temptat. vn̄ recte sicut vulpes fingēs se mortuā ꝓponit auibus carnē suā decipit aues. sic dyabolus ꝓponēs hoībus vitā longā delectatōes mundi. ⁊ peccatoꝝ. ⁊ fortitudinē corporis quas hō putās se debere ī plere. fraudulēter rapit ipsū ad infernū. Tūc ponit scd̄am compatōem vulpis ad hoīes fraudulētos. ibi. Et cū fraude viri. dicens ꝙ hoīes fraudulenti sūt digni ↄpari vulpi. q̄les homines cōiter nunc sunt. Dicūt enim ore bona. sȝ in absētia hoīs dicūt mala ⁊ scandala. Subdit ꝙ herodes fuit vnus de istis q̄ sil'ant se credere. ⁊ dissil'auit se xp̄m velle occidere. cuiꝰ tn̄ oppositū diu in corde habuit. nā tribus magis veniētibus in hiel'ȝ dixit ad eos. Ite diligēter inq̄rentes de puero. ⁊ cū reuersi fueritis renūciate mihi vt ego veniēs adorem eū. Itē nō ꝙ autor noster reprehendit viciū detractionis. vn̄ detractio ſm beatū augustinū est q̄cq̄d mali retro dicit̄ de pximo. sine intentōe emēdatōis. vł euitādi viciū. hoc vt q̄busdā videt̄ aliqn̄ ex ociositatis vicio. aliqn̄ vo ex veneno inuidie nascit̄. sȝ q̄cūq; sit mater filia est neq̄ssima ex qua q: nescit manere sterilis ꝓcedit ꝑsepe mł'timō ꝓles iniq̄tatꝭ. Vn̄ nota ꝙ detractio valde euitāda est. q: est filia supbie. sicut eīn ex eleuatōe vniꝰ ptis statē ponit̄ depressio alteriꝰ. ⁊ sicut ex īpetu vēti fit discoopto domꝰ. sic etiā supbus detrahit alteri ne equet̄ sibi. vn̄ iacobi q̄rto. Humiliami in cōspectu dei ⁊ exaltabit vos Nolite alterutrū detrahē fratres. Itē detractio ē soror inuidie. sicut eīn hō mł'tū videns vł a longe vidēs detrahit q̄ztitati rei minorē iudicādo. vel baculū in aq̄ fractū opinādo. sic inuidus q̄ vidit bonū alterius detrahit sibi. vn̄ xp̄us de iudeis ait. ꝑ eo vt me diligerēt detrahebāt mihi. Itē detractio est ancilla iracundie. sic canis iratꝰ mordȝ aliū. vn̄ nu. decimotercio. quare nō timuistis detrahere seruo meo moysi dixit dn̄s ad aaron ⁊ mariā iratos

contra moysen. Itē detractō est domestica auaricie. sicut marca/
tor detrahit altius marcibus cupiditate vēdēdi. Itē detractio ē
aduocata accidie. sicut piger ad discēdū. doctori detrahit l' doct/
ne. et piger ad eūdū detrahit vie. Itē p vocabul' notādū. q a do/
leo esere. dicit dolus li. equocū. versus. Est dolus equocū dolus
est prudentia vl' fraus. vl' dolus dicitur a deludo is ere. Jn do/
losus. a. ū. i. viciosus vl' fraudulētus. Dolus aūt cōponit et di/
citur subdolus. i. latenter dolosus. et dicit q̄si subtus habens do
lū. Itē vulpes vulpis est quoddā al' fraudulētū volubile pedi
bus raro rectis itineribus pcedēs. et dicitur a verbo voluo. is ē
et pes pedis. Jn vulpecula diminutiū Itē creos grece est caro la
tine. Jn coriū ij. materia vnde fiunt calcij ocree et cōsimiles. vn̄.
Corrigias coreo dabo lōgas ex alieno. Jn decorio as aē. et exco
rio. i. coriū alicui auferre. vn̄ Excoriaē cotē tot' mūd' neq̄t vnā
Itē cadaū dr̄ p ethiologiā sill' alē. q̄i caro data vmib'. Itē za/
bulus. i. dyabolus. et interptaē cōtrarius. q2 bonis cōtrariaē. Jn
zabolin' a ū. i. dyabolicus. Itē ab isto adūbio fil' veit simulo as
aē. i. false fingere. et ppe fingere se qd̄ nescit. vel esse qd̄ nō ē. Inde
p compōem dissimulare i. negare se scire qd̄ scit. vl' esse qd̄ est

De ceruo.

Ceru' habere duas naturas atq3 figuras
Dicitur a phisio qui docet inde logo:
Nāq3 suis grandes cū naribus extrahit angues:
De caueis terre de latebris ve petre
Quos vorat ac tetro mox feruescēte veneno
Estuat ad liquidas pgere fontis aquas
Quas cū forte bibit bis plen' tosica vincit
Se iuuenēq3 facit cornua quando iacit.

Nos quoq̃ cū prisci serpentis fraude reuictus
Virus contrahim⁹ vrimur ꝛ facibus
Hec tibi luxuriā profert odiūq̃ vel iram
Aut etiā nimiā eris auaritiam
Ad fontē viuum debemus currere xp̄m
Qui cū nos mūdat sumpta venena fugat
Et sumus his demptis iuuenes sciliq̃ beati
Que quasi cornua sunt cū miseros faciunt
Cornua sūt onera que ceruī vertice portant
Sed nō dedecori deinde videntur haberi:

¶ In hac sexta distinctione autor ponit naturas cerui. Et diuidit in duas ptes. ſm q̄ due sūt nature cerui. secūda pars ibi. At fluuios tranāt. Prima ps adhuc in duas. nā p̄mo ponit historiā. ꝛ sc̄do allegoriā. sc̄da ps ibi. Nos quoq̃ cū prisci. ¶ Et dicit p̄mo sic. q̄ p̄ma natura cerui tal' est. Ceru⁹ querit antꝝ alicuius ſpentis. serpēs aūt latet ꝛ abscōdit se in cauernis terre. vel in foramibus petre. ꝛ hoc ꝑpter hyemis frigus. q̄ꝛ frigidissime nature est. ꝛ ꝑpter ceruū quē fugit tāq̃ validū inimicū. ceru⁹ ergo antro inuēto vadit ad aquā ꝛ tm̄ sumit de aq̄ q̄ replet. ꝛ tūc rediens emittit aquam bibitam in antrum serpentis. serpens autem intendit exire antrum. sed ceruus ꝑ nares attrahens deuorat serpentem. cuius veneno percepto emittit eum. prius tamen sitire incipit vltra modum. ꝛ ergo tunc desiderat fontes aquarū ad quas veniens iterū replet se. ꝛ post hoc euomit aquam simul cum veneno. Etiam tunc deponit cornua eius grandia. ꝛ grauia. Et isto modo renouatur ceruus. ꝛ iuuenescit. Tunc ibi. Nos quoq̃ cum prisci. ¶ Autor ponit allegoriam prime nature cerui dicens aūt sic. Q[uod] sicut ceruus sitit veneno serpentis.

pcepto currendo ad fontes ꝛ se renouans ſm qḋ dictum eſt. ſic homo deceptus fraude serpentis ātiqui. i. dyaboli contra venenū hoc eſt peccatum ſcilicet luxuriam vl' irā que generat odium aut auariciam. aut aliud peccatum moꝛtale. Tunc homo moꝛe cerui debet ad xp̄m currere qui ſua gratia indeficiente eſt viuus fōs ꝛ agere veram penitentiam. ꝛ euomere in confeſſione peccata contracta. que coꝛnibus ſunt ſimilia. quando miſeros peccatoꝛes mole. hoc eſt pondere peccatoꝛum pꝛemit. Abiectis igitur peccatis homo fit iuuenis ꝛ beatus. Tunc autoꝛ conſequenter in litera ſubdit ibi. Coꝛnua ſunt onera ¶ Di ſicut coꝛnua ſunt onera ceruoꝛum. ſic peccata ſunt onera miſeroꝛum. ſed eſt in hoc diſſimilitudo. quia cerui non poꝛtant coꝛnua in dedecus aut ſcandalum. ſicut peccatoꝛ peccata ſua. ¶ Item per coꝛnua cerui intelligere poſſumus bonum opus. quia ſicut ceruus per coꝛnua ſe defendit. ita homo debet ſe defendere a dyabolo per bona opera ſiue facta. Preterea per coꝛnua intelligi poteſt cuiuſlibet hominis ſuperbia. quia ſicut coꝛnua cerui nullum inferunt ei honoꝛem. onus multum nociu ū. ſic ſupbia nihil boni vel honoꝛis infert homini. ſed moꝛtem eternam

Cum fluuios trãnāt piter terrāqꝫ pagrant
Lōgius et pergūt paſcua quādo petunt.
Poꝛtant ſuſpenſū gradientes oꝛdine mētū
Alter in alterius clunibus impoſitis
Huīc retinēt vſū ſi ſint in oꝛdie cētum
Sꝫ qui pꝛecedit feſſus ad ima redijt
Sic ſe vertentes cūcti mutuoqꝫ ferentes
Nullo deficiūt ſicqꝫ viā peragunt
Per tales moꝛes alienos ferre laboꝛes

Cum pietate mouent sicq₃ iuuare docent
Sic lex est xp̄i nostri complenda magistri.
Cuius qui faciat pascua inueniat

Hec est sc̄da pars in qua ponit sc̄dam naturā cerui. Et diuidit in duas ptes. nam p̄mo facit hoc. et sc̄do ponit allegoriā. sc̄da ps ibi. Per tales mores. Et dicit p̄mo sic. sc̄da natura cerui est sc₃ dum cerui pascua querūt tūc cōtingit eos aliqñ p aliquē fluuium natare et in natatione talē obseruāt modum et ordinē q̄ oēs ordinate pcedunt sc₃ vnus post aliū etiā si centū fuerint in ordine vnusquisq₃ ceruoꝝ ponit os suū sup femur cerui pcedentis et dū ceruus anterior fessus est tūc retrocedit et ponit os suū sup femur cerui vltimi et isto mō oēs cerui se vertūt et mutuo se portant et iter eoꝝ proficiūt sic pcedendo nec aliqui eoꝝ deficiunt. Tunc ibi. Per tales mores. Autor ponit allegoriā dicte sc̄de nature dicens sic. recte sicut ceruus subleuat debiliorē cornu. sic hoies fortiores subleuare dn̄t debiliores. et diuites debent paupibus in eoꝝ necessarijs sbuenire et sic adimplēda ē lex xp̄i. cuius legē et p̄cepta q̄ adimpleuerit ad celestē patriā puenient vbi vite sunt pascua. Un̄ dicit apl's. Alter alteri⁹ onera portate. et sic adimplebitis legē xp̄i. Un̄ onus alterius portare nihil aliud est q̄₃ miam hr̄e circa proximū suū. sc₃ infirmos visitando. nudos vestiendo. esurientes satiādo. molestos cōsolando. oppressis cōpaciendo. caritatē amādo et sic de alijs. Itē alibi Quecunq₃ vultis vt vobis faciāt hoies hec eis facite. Itē ceruus dicitur a ceros grece quod est cornu latine.

De aranea

Vermis aranea licet exiguus
Plurima fila nectit assiduus
Texere qui studet artificijs
Que viuere solet hijs studijs

Quit ea retbia musca tibi
Ut volitans capiaris ibi
Dulcis et vtilis esca cibi.
Huic placet illud opus tenere
Et sibi nil valet vt fragile.
Quelibet aura trahit in patulum
Rumpitur et cadit in nihilum
Hos sequitur homo vermiculos
Decipiendo suos minimos.
Quos comedit faciens miseros.
Et placet sibi inde nimium
Quando nocere potest alium.
Ille tamē vicium quodqꝫ facit
Cum moritur quasi tela cadit
Quā modo dictus aranea agit.

In hac septīa distiocti͠oe autor determiat de natura aranee. Et diuidit in duas ptes. nā pmo ponit historiā. et scdo ponit allegoriā. scda ps ibi. Hos sequit. Et dicit pmo sic q aranea est talis nature q solet texere seu cōficere telā artificialiter et multū studiose ad capiendū muscas. et in fine tele abscondit se donec musca vel alius vermiculus voliter in telā. tūc ipa festinās capiendo

euiscerat eā et corpus relinqt pēdere vacuū in tela. Nūc subdit autor in lrā q tela aranee ē multū fragilis et faciliter venti flatu rumpitur. Hos sequit. Hic ponit allegoriā. Et dicit sicut aranea muscis insidias ponit et decipiendo capit et euiscerat. Sic etiā sunt aliq hoies in mūdo veluti latrones seu vispiliones q hoibus etiā insidias ponūt q̄tenus deceptiue eā occidāt et ea q hn̄t rapiēdo corpus mortuū relinquūt. Nūc autor subdit in lrā q tales multū gaudent de h q nocere pn̄t. sed tn̄ vita eorū est fragilis q̄si tela aranee et morientes in nihilū cadūt scʒ in infernū. Pōt etiā scd̄o aliter exponi. p araneā eīn intelligit auarus. nā sicut aranea euiscerat muscas sic auarus in acq̄rendo pecuniaʒ paupes euiscerat. et q̄nq̄ ipos in mortē tradit. Itē tertio expo nitur sic Aranea. i. diabolus nobis tanq̄ muscis insidiat ip po nendo nob in via hamos rethia et laqueos suos vt possit nos cape p pcc̄m et dū aliquē capit p cōsensum peccati mortalis tūc cū euiscerat et priuat grā nisi p confessionē et penitētiaʒ recupet eā. et sic tela diaboli ē q2 ppria volūtate p penitētiā pōt hō eua/ dere eam scʒ vi dedinet a malo et facat bonū. Itē adhuc ē alia natura aranee q in lrā nō continet scʒ q aranea timet solē et ideo plus in nocte solet texere q̄ʒ in die. et si in die texit hoc nō in illa p te vbi sol pōt eam circūluiare sed in vmbra. Hō sic exponit dia bolus timet solē id est scām eccām vel hoiem iustū et scm̄ q2 soli compat iustus. et nō est ausus hoi quicq̄ʒ facere nisi cōsentiat ei. et ideo in nocte diabolus nititur texere. i. quādo hō iustus mi/ nus est in custodia. Itē nota q aranea habet pōdus in dorso de veneno et ppterea timet solē q2 q̄ʒ cito feruor solis eā tāgeret illud venenū madefactū in ea in multas ptes eam diuideret. si/ militer hō habens maliciā in corde. sequit textus.

Decreto.

Est sup om̄e pecus qd̄ viuit in equore cetus
Monstrū grande satis dum superstat āquis
Prospiciens illum montē putat esse marinū
Aut quod in occeano insula sit medio
Hic si quādo famē quā fert cepissime grandē

Alleuiare cupit callidus os aperit
Tuñ velut florum sic flatus reddit odorum
Ad se pisciculos vt trahat exiguos
Exiguũ tm̃ quã reprehendere magnũ.
Perfectũq3 nequit sed nec ab ore premit
Paruos pisciculos claudit deglutit et om̃es
Non sic vt quondã sorbuit ille ionam
Si sit tẽpestas cum vadit et venit estas
Et pelagus fundũ turbidat omne suũ
Continuo summas se tollit cetus in vndas
Est promõtoriũ cernere nõ modicum
Huic religare citam pro tẽpestate carinam
Naute festinant vtq3 foris saliant
Accendũt vigilem quẽ nauis portitant ignem
Ut cale se faciant. aut comedenda coquãt
Ille focum sentit tũc se fugiendo remergit
Unde prius venit sicq3 carina perit
Hic au. determiat de natura ceti in hac octaua distinctõe. Et diuidit in duas. nã pmo ponit historiã de natura ei⁹. et scdo alle-

goriā.secunda pars ibi. Viribus est zabulus. Prima adhuc in duas. sm q duas ponit ceti naturas. scda ibi. Si sit tempestas Prima adhuc in duas. Nā pimo determinat de ceti magnitudine. et scdo de natura eius. scda ps ibi. Hic si qn. etc. Primo dicit sic. q cetus est magnum animal siue mōstrum seu piscis sup omnia aialia maris. et mōstrum adeo grāde. q qn appet in supiori pte aut supficie aque. videt ituētib q sit magnus mōs marin l'in sula in mari. Tūc vlterius ibi. Hic si qn famē. Ponit pmā naturā ceti et dicit sic. qn ɔtingit q cetus hz famē magnā. quā cu/pit alleniare. tūc dilatat et apit os suū et emittit anhelitū q dul/cis est veluti florum odor quē ahelitū dulcē pisciculi sētientes intrant os suū. et sic deglutit illos et famē repellit. et tm̄o paruos pisciculos pmittit transire in os et nō magnos. q2 illos nō valēt sic dirigere. Tunc autor subdit q cetus nō sorbet pisciculos illo mō quo quondā sorbuit ionā pphetā. q2 illū ad littus iterum euomuit. hos aūt pisciculos in ventre tenet. Tunc ibi Si sit tē pestas. Autor ponit scdā3 naturā ceti dicens sic. quando mag na tempestas est in mari. sic q procelle maris fūdum commouēt et conturbant. et aura est calida. tunc cetus tollit se de fundo ad aque sūmitatē seu supficiem. naute vidētes putāt hoc eē mag/nū pmōtoriū. et illic cū nauibus applicāt se. et naues suas cupi/unt ibidē alligare ne pereant tempestate. et cōponunt ignem vt se calefaciānt. et cibaria coquāt. Cetus vero cū sentit caliditatē ig/nis se immergit et periclitant naues. et ipse redijt ad locum. i. maris fundum vnde prius venit.

Viribus ē zabulus q̄si cetus corpe magnus
Vt monstrant magni quos facit ille magi
Mentes cunctorū qui mutat vbiq3 virorū
Esurit atq3 sitit quosq3 potest perimit
Et modicos fidei trahit in dulcedine verbi:
Nā fide firmos nō trahit ille viros

In quo confidit q̄s q̄s ꝛ spem sibi ponit.

Ad stiga qui rapitur q̄ꝫ male decipitur

¶ Hec est scd̄a ps in q̄ autoꝛ ponit allegoriā de natūa ceti. ꝛ dicit sic sicut cetus est magnus corpe. sic ꝫabulus .i. dyabolus est magnus virib⁹. vt nigromātici affirmāt q̄ virtute dyabolica per arte magicam magna ꝛ mirabilia facere videnṫ. ꝛ ergo videtur etiā esse mōtes dyaboli in pelago. qꝛ suas deceptōes p vniuersuꝫ mūdū diffūdūt. ꝛ sicut cetus in mari fert dulcē flatū quē per os emittit pisces attrahit. nō tñ magnos. sed puos. sic dyabol⁹ per suggestionis sue dulcedinē que est in lōga vita ꝛ ꝯcupiscētia carnali attrahit sibi puos pisces. hoc est hoīes puos ꝛ modicos in fide ꝛ in bona opatōe. ꝛ nō firmos in fide ꝛ bono ope.. vel si capit tales nō tenet eos sed euomit. sicut nec cetus tenuit quōdam iōnā pphetā. Et sicut nauigātes interdū piclitanṫ imitando cetū sic homines huius mūdi in opibus imitātes dyabolū piclitabūtur qñ ipse immerget se. i. qñ ex iussu diuino religabitur in infernū. scilicet post diem iudicij. ꝛ tunc male decepti sūt qui rapiūtur ad stiga. id est ad gehennā ignis

De syrene

Sirenes sunt mōstra maris resonātia miris.

Vocibus ꝛ modulis cātus facientia multis

Ad quas nō caute veniunt sepissime naute.

Que faciūt sonitum nimia dulcedie vocū

Et modo naufragiū mō dāt mortale periculum

Nam q̄ viderūt has tales esse tulerūt.

Ex vmbilico sunt vt pulcerrima virgo.

Quodqꝫ facit monstrum pisces sūt īn̄ retrorsū.

Est honocentaurus eadē natura biformis

In quibus est asinus humano corpore mixtus

¶ In hac nona distinctōe autor ponit duorum aīalium naturas scilz syrenis et honocentauri allegorias eorundē subiungendo Et diuiditur in duas ptes. in quarū pma ponit naturas. et in secunda allegorias. scda pars ibi. qz plures hoies Prima adhuc in duas. nā pmo ponit naturā syrenis. et scdo ponit naturā honocentauri. scda ibi. Est honocentaurus. Dicit ergo sic. syrenes sunt mōstra in mari formātia cantus dulces ad quos syrenes unqz se ad sūmitatē aque erigūt. ppter cantus dulcedinē naute apppinqnt et ex hoc vel naufragiū incidūt vel mortis piclū sicut illi qui aliquociens a periculo tali fugierūt narrāt. Autor dicit etiā que sit forma et dispositio earū. qr ex vmbilico sursū. scz in supiori parte corpis sui hnt speciem pulcre virginis. sed ab vmbilico inferius. i. in inferiori parte corpis hnt speciem volucris vel piscis. eo q sunt monstra. Tunc ibi. Est honocentaurus. Ubi dicit. q honocentaurus est monstrum marinum. habens biformē corporis dispositionem sicut syrē. quia supius dispositus est sicut homo et inferius sicut asinus

Quā pluresboies sic sūt in more biformes

Uniū dicentes aliud tibi mox facientes

Qui foris vt fantur nō intus sic operantur.

Utpote sunt multi qui de virtute locuti

Clunibus indulgent bis o qz publica fulgent

¶ Hic autor ponit allegoriam vtrorumqz monstrorū dicens sic. sicut predicta monstra sūt biformia in corpore. et per ea decipiunt naute. sic multi sunt hoies bilingues q vnū dicūt et aliud faciūt. neqz sic opantur sicut loquūtur. sic etiā sūt aliq pdicatores hoies docētes et pcipiētes facere bona et virtuosa ipi tn̄ pō faciūt ma/

la ꝛ criminosa. tales dicuntur ypocrite. ab ypos quod est supra. et crisis aurum. quasi forinsecus apparentes vt aurum. ꝛ veluti homo ratione vtens. sed intrinsecus sunt similis asino ratione carentes. Item potest haberi alia allegoria extra litteram videlicet quod per syrenes intelligatur dyabolus. ꝛ per nautas intelligatur homo ꝛ tunc sicut syrenes per cantus dulcedinem nautas sibi attrahunt ꝛ pciditari faciunt. sic dyabolus dulcia pmittit ꝛ inducit quibus gi/ditari facit hominem in eterna damnatione

De elephante

Corpe tam grandes apud idos sunt elephantes

Ut terne firmares montibus esse pares.

Hii simul incedunt vt oues dum pascua querunt

Auersi coeunt cum sibi conueniunt

Atque semel pariunt quis tot tempora viuunt.

Hoc est trecentum nec faciunt genitum:

Ast vnum generans ꝛ per duo tempora gestans

Cum parit in magna ne cadat extat aqua

Non habet vnde surgat quia numquam crura recuruat.

Si quando forte ruit hoc genitrix metuit

Dum vult pausare vel somno se recreare

Incumbit ligno arboris exiguo

Quam notat atque secat venator ꝛ obice celat.

Clamq3 sedēs spectat dum requiē repetat
Ille velud quondā securis ad arboris vmbrā
Dum venit incūbit cumq3 ruente ruit.
Sin hō nō aderit gemit et cū deniq3 barrit
Tunc vnus currit qui reuelare cupit
Sed nequit et satagit cōplorans tūc quoq3 barrit
Multi vel magni tunc veniant alij
Cum nequiūt oēs intendūt mittere voces
Ad quas it subditus puulus ac minimus.
Cuius et est mirum puisio subleuat illum.
Et sic predictas effugit insidias.
Deq3 pilis huius si sit subdomate fumus:
Serpentes cedunt queq3 venena ferunt

In hac tercia distinctōe autor poit naturas elephātis. Et diuiditur in duas ptes. nā pmo poit naturas elephātis. scdo poit eius allegorias. scda ibi. Sic hō pmus. pma adhuc in duas fm q pncipalit ponit duas naturas eius. pmo dt sic q elephātes st magna aialia adeo q si vidēs ea assereres illa esse mōtes pre nimia mgnitudine. Elephan nāq3 grece dr mons latie. Est igitur pma natura elephātis talis q cōgregati solēt querē pascua velud oues et st lōgeue vite nō tn nisi semel pariūt in tota vita scz in trecētis ānis. et postq3 fet9 cōceptus ē in vtero genitrix gestat ipm p duos ānos an ptū. dū vo tps piendi appinq̄uerit tūc geitrix tēdit ad mgnā aq3 et ibidē parit qz si sup terrā parēt puerū forsan cadēt et h ipa timet. Scda ei9 natura ē qn vult qescē

querit et eligit arborē robustā et magnā ad quā se reclināns stando quiescit q₃ nō pt crura reflectē vt recubat sup terrā. Istā arborē notat venator et incidit eā ꝑ aliq tn̄ ꝑte min⁹ dimidia dimittit eā nō incisā et istā scissurā tegit ⁊ abscōdit donec reueniat elephas ad quiescēdū q̄ venient̄ et ꝯsueto more sup arborē reclināte simul cū arbore cadit ad terrā si tūc venator nō stati adest capiēs ipm tūc elephas incipit barrire cui⁹ barritū alter elephas audiēs accurrit nitēs eū sbleuarē nō tn̄ pōt sed cū eo barritū facit et sic multi et magni elephātes cōcurrūt nec oēs sil' possint lapsū₃ releuarē sed simul cū eo barriūt. Tādē vero vn⁹ puus elephas veniēs sbleuat eū et sic sbleuat⁹ pt recedere q̄ pri⁹ cecidit cū arbore. mir₃ ē tn̄ q magni elephātes nequiūt eū sbleuare quē pu⁹ elephas sbleuat Tercia natura ipius elephātis ē q vbicūq₃ sit fum⁹ in domo de pilis elephātis in effugiūt serpētes et cūcta aīalia venenosa

Hic hō primus adā per lignū sic cecidit iam

Quē moyses voluit tollere nō potuit

Post hunc ꝓphete voluerūt nec valuere

Ipsorum precibus venit ad hunc dominus.

Qui cum sit puus qm̄ deus est hō factus

Hic releuauit eum in comedendo reum

Cuius odor plenus de verbis sez eius

Hic cui rite venit ille beatus erit

Omne quod est vicium fugiet de corde ꝑ ipm

Causa dehinc leti nulla nocebit ei

Hic autor poīt allegoriā ꝑdcāꝝ naturaꝝ elephātis. Et pōt lrā diuidi in duas ꝑtes ſm q duest₃ allegorie corrn̄dētes duab⁹ natur₃ elephātis sed breuitat₃ cā legūtur sil'. Et ē sentēcia talis

q sicut elephas ad terrā cadit p arborē signatā et a venatore incisam. sic adā pmꝰ hō p esū ligni. i. p comestionē pomi cecidit i terrā h ē in mortē cū arbore quā venator. i. dyabolus sua fraude instigādo adā ad trāsgressionē mādati dei incidit. moyses vero eū sbleuare nō potuit et alij pphe silr nō potuerūt. hij g simul inceperūt barrire i. fundere suas deuotas orōnes ad deū et tādē ad pces eoꝝ venit vnꝰ puus elephas scʒ xps ihus. puus. i. maxime humilis et sbleuauit istū dū sua morte in cruc patibulo eū redemit. Itē sicut p fumū de pilis elephātis fugiūt serpētes et cetera aialia venenosa sic p odorē dulc vbi dei de corde cūcta fugiūt vicia. nec vlla leti. i. mortꝭ cā aduenit illi q vbū dei rite audit et firmit custodit. Juxta illud euāgelij. Beati qui audiūt verbum dei et custodiūt illud

De turture.

Turtur inane nescit amare

Nam semel vni iuncta marito

Semp adheret cum simul ipso

Nocte dieqꝫ iuncta manebit

Absqꝫ marito nemo videbit

Sed viduata si caret ipso

Non tamē vltro nubit amico

Sola volabit sola sedebit

Et quasi viuū corde tenebit

Operiensqꝫ casta manebit

In hac distinctōne vndecia au. poit naturas turturꝭ Et diuidit duas p tes. nā pmo poit nat̄as ipiꝰ. 2ꝰ allegoriā ibi s. sic aīa exstat pma adhuc i duas pmo q due sīt nature ipiꝰ turturꝭ. scd̄a ps ibi

Sz viduata. At dr pmo sic φ turt nō hēt amorē i auē sed ardē
te. nā ipa iūcta marito vni de cetō nō sepat ab eo q̄zdiu viuit sed
die noctuq̄z cū eo manēt. hec etꝫ eadē nata ptz hijs vsib⁹. Turt
ꝑpetue pmū sibi seruat amorē. Amissoq̄z pare nescit hēre pares.
Tūc ibi. ¶ Sed viduata. Autor ponit ꝗdam naturā turturꝫ
que est. φ qñ turtur ꝑuatur suo marito nunq̄z deinde alteri con/
sociat neq̄z alijs auibus āmodo cōuersat. sed solitaria manet ne
q̄z in viridi fronde sedet āplius. sed in arida datq̄z ꝓ tanto ge/
mitū et sepatum maritum seu moꝛtuū tanq̄z viuū tenet in coꝛ/
de sicq̄z semꝑ seruat castitatem.

Sic anima extat queq̄z fidelis

Facta virili federe felix

Nanq̄z maritus est sibi chꝛistus.

Cum sua de se pectoꝛa replet

Si bene viuit semꝑ adheret

Non alienū querit amicum.

Qualibet oꝛcus sumpserit illum

Quē supesse cedit in ethere.

Inde futurum spectat eundē.

Ut microcosmū iudicet omnē

Hic au. ponit allegoꝛiā de naturꝫ turturꝫ dicēs sic. sicut turt vni
marito semel sociata sꝑ adheret idē sic aīa queq̄z fidelis semel co
pulata suo marito scꝫ xp̄o in baptismate sꝑ dēt ei adhē bñ viuē
do die ac nocte ita φ a xp̄o nunq̄z sepat moꝛtaliter peccādo. Unñ
catholica ecclā singulis dieb⁹ oꝛat dicēdo cōcede vt in hac die ꝛ
in alijs dieb⁹ ad nullū declinem⁹ moꝛtale pcc̄m sed sꝑ ad tuā iu
sticiā faciēdā nrā ꝓcedāt eloq̄a dirigant cogitatōes et opa. Itē
sicut turt ꝑuata marito nunq̄z q̄rit aliū sed oīno suā castitate in/

tegrā cōseruat sic fidel' aīa licet p̄uata sit suo spōso et sua corpali p̄ncia qm̄ ad celū ascēdit nō tn̄ alteri aīco dēt sociari.s.diabolo sed casta dēt manē. Uel sic exponat dū aīa fidel' grē et deuotōis eterne p̄ntiam nō sentit nō debet ḡ se ad alia.s.cz carnalia diuertē. sed i u die maloꝝ recordari debet bonoꝝ Itē fidelis aīa nō dēt quiescē in viridi ramo.i.mūdi delicias diligē.sed in arida frōde.i.cordis vera cōtritione et penitētia que hoīem aridū faciūt a mūdanis sic ꝙ expectare dēt spōsum suū venturū scz in die iudiciū vbi microcosmū.i.hoīem iudicabit. Etiā rhebit gemitū p tanto.i.deflebit crimina pacta ꝑponendo firmiter facere emēdā de cōmissis vt demū possit cōseruari cū suo marito in die iudicij.

De panthere.

Est q̃drupes panther quo nō est pulchrior alter
Qui magis ex albo conspgitur orbiculato
Diuersis pastus venatibus et saciatus
Se recipit dormitq3 cauo pstratus in antro
Post triduū surgit tunc vero deniq3 rugit
Exit odor talis de gutture tamq3 suauis
Qui virtute sua supabit aromata cuncta
Ad quē mox tendit que vocē belua sentit
Hic imitatur cū flatus dulcedine plenum
Sic faciūt omēs soli panthera dracones
Cum sonat aut fugiūt aut segnes corpore fiunt
In caueisq3 latent nec longe tempe patent

In hac vltima et duodecima distinctōne autor theobaldus posuit naturā vltimi aialis. Et diuidit in duas ptes. nā pmo poit naturā ipsius. scdo ponit eius allegoriā ibi Est aūt xps. Primo igitur dt q panther est aial diuisi coloris. et solet diuisis pabulis pascere seipm. et dulcissimas herbas comedere dum q̄z fatigatus est psternit se in antro suo et trib⁹ dieb⁹ dormit. tertio vero die surgit et incipit vociferare. Et exinde de ore suo odor suauissim⁹ exit oia aromata excelens Alie fere audiētes accurrūt statim et se quūtur eū pter dulcedinē flatus pter solū draconē qui qñcūq̄ audit sonū eius fugit et abscōdit se in antro suo ne odorē pcipiat. et rō huius fuge est tam fm phm in pmo de generatōne q̄z in scdo phisicoꝝ. Omnis corruptio fit a cōtrario et draco habet anhelitū fetidissimū. si ergo anhelitus pātheris draconi obuiaret oportet draconem mori.

Est autē xpus panther allegorice dictus

Qui supest hoies forma collatus ad omes

Et satur ille fuit qui tot quot vult sibi sumit

Sompnū tunc cepit cū nos moriendo redemit

Rugitum misit postq̄z de morte reuixit

Celos ascendens qui regnat cū patre pn̄s.

Quē gentes cuncte si sunt credendo secute

Qui fugit atq̄z latet nec in ipo tempe patet

Serpens antiquus qui nobis est inimicus

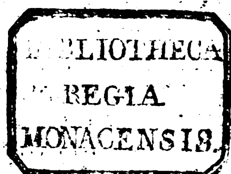
Nanq̄z palam nullos audet clam fallere multos

Quos cum defendat qui secula p omia regnat

Hic autor ponit allegoriam ipius pantheris. Dicens q per

pantherā intelligit xp̄us. Nam sicut panther est pulcherrimus oim animaliū quadrupedaliū. sic xp̄us pulcherrim⁹ est omniū hominū. et sicut panther saciatus tribus dieb⁹ dormit ita xp̄s obprobrijs et cōtumelijs et diuersis afflictōnibus affectus tribus diebus quieuit in sepulchro et postq̄ resurrexit vociferās dulcissimū odorem emisit videlicet sic dicens. Pax uobis ego sum nolite timere qd̄ idem fecit cum ascendit ad celum. Dm̄ sedens ad dextrā patris odorem suauissimū emisit scʒ paclitū quē discipulis infudit. et adhuc homini vere penitenti p contritionem confessionē et satisfactionē continue infundit quapropter homines deuoti credendo in ip̄m sequūtur eum preter solum draconem .i. diabolum et oēs diabolicos. sicut em̄ draco timet pātheram sic diabolus timet xp̄m et peruersi hoies. Itē sicut draco abscondit se ne vocem pantheris audiat sic homines diabolico seruientes fugiunt et abhorrent verba christi et suorum. Unde in euangelio. Dominus dixit ad iudeos qui ex deo est: verba dei audit: sed quia ex deo nō estis verba dei nō auditis. Item sicut pellis pantheris diuersum habet colorē. ita pre omnibus bonis opibus diuersās habet meritoriū retribuēdo spiritualis panther scʒ xp̄us ihus. Unde scribit in euangelio. In domo patris mei multe mansiones sunt ad quas nos pducat qui est vnus in essentia et trinus in persona et qui sine fine viuit et regnat in secula seculorum. Amen.

Finit phisiologus de duodecim naturis aīalium

BIBLIOTHECA
REGIA
MONACENSIS.

